

[Starcke.]

Nationerne styrter sammen, saa har man Lov til at slutte, at de er bygget over en gal Teori.

Den højtærede Statsminister fremhævede ogsaa, at efter hans Skøn var der intet Jordmonopol i Danmark, og han udtalte, at

„enhver kan handle og købe paa lige Vilkaar bortset fra de Indskrænkninger, som selve Lovgivningsmagten har sat derfor, saa der er efter mit Skøn hos Jordejerne ikke noget som helst i Retning af Monopol.“

Se, ved et Monopol forstaar man en Særret, og de skadelige Monopoler er de Særrettigheder, som kan skaffe Mennesker Indtægt, uden at de præsterer Arbejde. Jeg skal henvisse til Slaveriet i sin Tid, hvor Menneskers Ret til at eje andre Mennesker som Slaver var et Monopol, selv om det stod enhver frit for at blive Slaveejer i de Stater, hvor Slaveri var tilladt. I Danmark er det saadan, at enhver kan købe Jord, og det er ikke Personerne i og for sig, der repræsenterer Monopolet, men det er Systemet, dette, at man ved at eje Jord kan have Indtægter uden Arbejde. Det er Systemet og ikke Personerne, det gælder, og det er ikke Grundejerne og Jordejerne og Jordspekulanterne, der er de egentlig ansvarlige; de egentlig ansvarlige sidder i denne Sal og paa disse Regeringsbænke. Naturen og dens Rigdomme kan vi ikke skabe, dem kan vi kun benytte og arbejde, og dér er det jo alligevel vigtigt at se paa, hvad maaske den klogeste Hjerne, vi har haft i dette Land paa dette Omraade, den store Statsmand, Retsvidenskabens Fader Anders Sandøe Ørsted har sagt. Han siger i sin Afhandling „Om Regeringens Ret til at ophæve eller forandre Stiftelser, som private Mænd har oprettet“:

„Naar man tænker sig tilbage i det oprindelige Fællesskab, blev det muligt, at et Menneske ved blot at udstøde nogle Ord kunde gøre hele Verden til sin og saaledes gøre alle sine Medmenneskers Existens afhængig af sit Godtbefindende. Og i enhver Tidspunkt kunde den, der ikke eiede fast Grund, med Rette forjages af enhver Plet paa Jorden, og maatte altsaa betragte det som en Naade af hans jordeiende Medmennesker, at det tillades ham at drage sin Aande.“

Og i Aarene omkring 1802, da Reventlow var i Færd med at indføre sin Grundskyld — Jordskyld som han kaldte den —, Hartkornskatter, som blev paalignet efter Slaget paa Reden i 1801, da vilde han ogsaa lægge denne paa det privilegerede Hartkorn. Men da protesterede Godsejerne og

paaberaabte sig deres ubetingede Jordejendomsret, og da svarede Anders Sandøe Ørsted:

„De Herrer paaberaaber sig ubetinget Jordejendomsret. En saadan gives ikke. Ingen kan sige sig at være ret Eier af sin Jord, før han har betalt den Afgift, Staten af Hensyn til Samfundets Tarv finder det fornødent at paaligne. Thi om saa skulde være, at nogen kunde eie Jorden ubetinget, da vilde, om to eller tre Godsejere opkøbte al Danmarks Jord, de være Landets rette Herrer, og dette kan ingen Statssamfund tage imod.“

Prøv at se, hvad det er der sker. Det hænder, at Gaarde brænder. Vi kan bygge dem op igen, men hvis Jorden sælges fra eller ødelægges af Sandflugt eller Oversvømmelse, saa er Bygningerne kun lidet værd. Lad os tage et ganske praktisk konkret Eksempel, nemlig fra Boligkommissionens Beretning af 1918 — Beretningen kom i 1921 — Side 113. En ganske bestemt Matrikel, Nr. 2 a i Valby, nogle Grunde, der ligger ved Gaasebæksvej. Det var gamle Landbrugsjorder, hvorpaa der stod gamle Landbrugsbygninger, uden Gadeanlæg eller Kloakering. I 1870 solgtes dér 32 ha med Bygninger og Besætning for 70 000 Kr., og kort efter solgtes 6 ha fra, som altsaa har repræsenteret en Værdi paa ca. 13 000 Kr. højt regnet. Værdien af disse 6 ha var i 1916 steget til 180 000 Kr. — der var stadig ikke bygget paa Jorden. I 1918 blev disse Grunde solgt for 270 000 Kr., altsaa ca. ¼ Mill. Kr., og sent paa Aaret det samme Aar, i 1918, solgtes Grundene for 463 000 Kr., næsten ½ Mill. Kr., og Grundene var stadig ikke brugt til noget. Det vil sige, at alle disse Mennesker, som dér, den ene efter den anden, har siddet og ejet disse Grunde, har haft store Indtægter uden at præstere Arbejde, og det har samtidig bevirket, at Jorden har været blokeret, saa arbejdsvillige Mennesker inde paa Københavns Gader eller ude i det danske Land ikke har kunnet komme til. I Dag er Værdien af disse Grunde antagelig halvanden Million.

Se, dette er et praktisk Eksempel paa Jordmonopolet i Danmark, højtærede Hr. Statsminister. Dette, at Landbrugsjord bliver til Byjord, er noget, man kan finde næsten hvert eneste Sted i København og dens Omegn og i mindre Maalestok i andre Byer. I Dag ligger over Halvdelen af Danmarks Jordværdi i København, i Provinsbyer og Stationsbyer. Jeg spørger, og nu udtaler jeg mig som Privatmand og ikke som Rigsdagsmand: Er det egentlig forstandigt at se bort fra denne grundlæggende